

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
27015761	IES Ánxel Fole	Lugo	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Ámbito lingüístico social	4º ESO	12	420

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	7
4.1. Concrecións metodolóxicas	20
4.2. Materiais e recursos didácticos	20
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	23
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	23
6. Medidas de atención á diversidade	25
7.1. Concreción dos elementos transversais	26
7.2. Actividades complementarias	26
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	27
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	28
9. Outros apartados	28

1. Introducción

O ámbito Lingüístico e Social permítelle ao alumnado obter unha dimensión conxunta da evolución da sociedade actual, permítelle acercarse aos diferentes modos de vida polos que pasou o ser humano ao longo da historia e coñecer o patrimonio cultural, social, lingüístico e artístico do noso país. Por outra banda, este ámbito contribuirá á adquisición das competencias clave pois presenta unha conexión directa coa dimensión comunicativa, intercultural e cívica necesarias para fomentar unha cidadanía responsable.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Identificar e comprender a natureza histórica das relacións sociais, das actividades económicas, das manifestacións culturais e dos bens patrimoniais materiais e inmateriais que compartimos, analizando as súas orixes e evolución e identificando as causas e consecuencias dos cambios producidos, os problemas actuais e os seus valores presentes, para realizar propostas que contribúan a respectar os sentimentos de pertenza, o benestar futuro e o desenvolvemento da sociedade.	1-2-3		5	1-2-3	1-3	1-4	1	1-2-3
OBX2 - Comprender as orixes e a evolución dos procesos de integración europea e a súa relevancia no presente e no futuro da sociedade española e das comunidades locais, destacando a contribución do Estado, as súas institucións e as entidades sociais á paz, á cooperación internacional, á cohesión social, á solidariedade territorial, ao desenvolvemento sustentable e á cidadanía global con base nos valores do europeísmo e da Declaración Universal dos Dereitos Humanos, para contribuír a crear un mundo máis seguro, solidario, sustentable e xusto no que se recoñeza a conformación dunha realidade multicultural e se valore a contribución dos movementos en defensa da igualdade e da inclusión evitando discriminacións e violencias.	1-2-3		1	1-2-3	1-3	2-3-4	1-3	3
OBX3 - Valorar os principios básicos do sistema democrático e os principios constitucionais que rexen a vida en comunidade, analizando de forma crítica as formulacións históricas e xeográficas, as institucións e as diferentes organizacións políticas e económicas en que se manifestan, para adecuar o comportamento propio ao cumprimento dos devanditos principios.	1-2-5	3	1	1-2-3	1-3	2-3-4	2	1-3

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX4 - Comunicar en lingua castelá e galega de maneira cooperativa e respectuosa, atendendo ás convencións propias dos diferentes xéneros discursivos e á súa adecuación a diferentes ámbitos e contextos, para dar resposta a necesidades concretas	1-2-4-5	1-2-3	1-4	1-2-3-4-5	1-2-3-4	1-3	1-3	1-2
OBX5 - Seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes de maneira progresivamente autónoma, avaliando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e evitando os riscos de manipulación e desinformación, e integrala e transformativa en coñecemento para comunicala, adoptando un punto de vista crítico e persoal á par que respectuoso coa propiedade intelectual.	1-2-3-5	1-3	2	1-2-3-4-5	4	3	1-3	2-4
OBX6 - Ler, interpretar e valorar fragmentos literarios do patrimonio nacional e universal, utilizando unha metalinguaxe específica e mobilizando a experiencia biográfica e os coñecementos literarios e culturais para establecer vínculos entre textos diversos co fin de conformar un mapa cultural, ampliar as posibilidades de gozar da literatura e crear textos de intención literaria.	1-4-5	1-2-3	1	1	1	1-3	1-3	1-2-3-4
OBX7 - Mobilizar o coñecemento sobre a estrutura da lingua e os seus usos e reflexionar de maneira progresivamente autónoma sobre as eleccións lingüísticas e discursivas, coa terminoloxía adecuada, para desenvolver a conciencia lingüística, aumentar o repertorio comunicativo e mellorar as destrezas tanto de produción oral e escrita como de recepción crítica.	1-2	1-2-3	2-4	2-3	4-5	1-3-4	1-3	1-2-3
OBX8 - Comprender e interpretar, en lingua estranxeira, o sentido xeral e os detalles máis relevantes de textos expresados de forma clara e na lingua estándar, buscando fontes fiables e facendo uso de estratexias como a inferencia de significados, para responder a necesidades comunicativas concretas.	2-3	1-2	1	1	5			2
OBX9 - Producir, en lingua estranxeira, textos orixinais, de extensión media, sinxelos e cunha organización clara, usando estratexias tales como a planificación, a compensación ou a autorreparación, para expresar de forma creativa, adecuada e coherente mensaxes relevantes e responder a propósitos comunicativos concretos.	1	1-2	1	2	5			2

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX10 - Interactuar en lingua estranxeira con outras persoas con crecente autonomía, usando estratexias de cooperación e empregando recursos analóxicos e dixitais, para responder a propósitos comunicativos concretos en intercambios respectuosos coas normas de cortesía.	5	1-2	1	3	3	3		
OBX11 - Mediar en situacións cotiás entre distintas linguas, usando estratexias e coñecementos sinxelos orientados a explicar conceptos ou simplificar mensaxes, para transmitir información de maneira eficaz, clara e responsable.	5	1-2-3	1		1-3	1-3		1
OBX12 - Ampliar e usar os repertorios lingüísticos persoais entre distintas linguas, reflexionando de forma crítica sobre o seu funcionamento e tomando conciencia das estratexias e coñecementos propios, para mellorar a resposta a necesidades comunicativas concretas.		2	1	2	1-5			

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Coñecendo a nosa historia	Unidade destinada a: - Tempo histórico: construción e interpretación de liñas do tempo. -A Revolución Francesa. - A Constitución de 1812 e os sistemas liberais en España e Galicia. -Primeira Guerra Mundial. -Entreguerras. A Revolución Rusa, o crack do 29 e os totalitarismos. -Segunda Guerra Mundial. -Da restauración monárquica en España á Guerra Civil. A muller na República. -A Ditadura de Franco e a Transición	25	105	X	X	X

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Coñecendo a nosa historia	política e configuración do estado democrático coa Constitución de 1978. -A acción dos movementos feministas e sufraxistas. Mulleres relevantes da historia contemporánea. -Proceso de construción europea. As institucións europeas e o estado de benestar. Os valores de europeísmo.	25	105	X	X	X
2	Tira da lingua castelá	Unidade destinada a: -Técnicas de estudo: suliñado, esquema, resumo. -Xéneros discursivos. As propiedades textuais (coherencia, cohesión e adecuación). - Uso de dicionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital. -Citación de referencias bibliográficas. -Análise de fragmentos de obras relevantes do patrimonio literario español desde o século XIX ata a actualidade servíndose de información sociohistórica, cultural e artística. Lectura con perspectiva de xénero. Visibilización do universo feminino. -Clasificación de unidades comunicativas (morfemas, palabras, oracións). -Formación de palabras. -Distinción entre a forma (categoría gramatical) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple).	25	105	X	X	X
3	Tira da lingua galega	Unidade destinada a: -Técnicas de estudo: suliñado, esquema, resumo. -Xéneros discursivos. As propiedades textuais (coherencia, cohesión e adecuación). - Uso de dicionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.	25	105	X	X	X

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
3	Tira da lingua galega	-Citación de referencias bibliográficas. -Análise de fragmentos de obras relevantes do patrimonio literario galego desde o século XIX ata a actualidade servíndose de información sociohistórica, cultural e artística. Lectura con perspectiva de xénero. Visibilización do universo feminino. -Clasificación de unidades comunicativas (morfemas, palabras, oracións). -Formación de palabras. -Distinción entre a forma (categoría gramatical) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple).	25	105	X	X	X
4	Tira da lingua estranxeira	Unidade destinada a vocabulario do fogar, roupa, lugares, transporte, familia e oficios. En canto gramática vese os artigos, cuantificadores, presente simple, presente continuo e pasado dos verbos. Lecturas de artigos de revistas, blogs, guías de televisión. escoitas sobre tours, chamadas telefónicas, podcasts e conversacións. Practícase a fala cdon saúdos, dando información, falando sobre fotos e facendo distintas preguntas. Na escrita estruturaranse parrafos, daranse opinions e describiranse fotos.	25	105	X	X	X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Coñecendo a nosa historia	105

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Identificar os principais feitos históricos nos diferentes contextos e valorar os cambios que propiciaron nos aspectos ideolóxicos, sociais, políticos e económicos conformando as bases do mundo contemporáneo e actual.	Contesta a cuestións teóricas sobre os acontecementos históricos relevantes do século XIX e XX e tamén razoa en gran medida as relacións causais e consecuencias.	PE	70

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.6 - Coñecer, valorar e exercitar responsabilidades, dereitos e deberes e actuar en favor do seu desenvolvemento e afirmación a través do coñecemento do noso ordenamento xurídico e constitucional.	Determina con certa claridade o contexto no que se desenvolveu a constitución e o valor que esta tivo para o asentamento da democracia.		
CA1.7 - Identificar e valorar as principais institucións europeas, analizando os seus principios reitores, as súas normas de funcionamento e as súas funcións, xulgando o seu papel nos conflitos internacionais e recoñecendo a súa contribución á paz e a cooperación internacional, o desenvolvemento sustentable e a cidadanía global.	Responde, en xeral, a cuestións teóricas sobre a formación da UE e as funcións das súas principais institucións, así como a importancia desta institución a nivel mundial.		
CA1.1 - Realizar pequenas investigacións a distintas escalas temporais e espaciais e transferir adecuadamente a información xerando produtos orixinais e creativos como narracións, pósteres, dosieres, presentacións, exposicións orais, medios audiovisuais e levar a cabo exposicións orais sobre temas de interese persoal con coherencia e fluidez e producir e expresar xuízos e argumentos persoais e críticos de forma aberta e respectuosa.	Recolle información de diferentes fontes e elabora textos e traballos en diferentes formatos nos que se expliquen de xeito suficiente algúns feitos históricos ou actuais.		
CA1.2 - Contribuír á consecución dun mundo máis seguro, xusto, solidario e sustentable, a través da análise dos principais conflitos do presente e o recoñecemento das institucións do Estado e das asociacións civís que garanten a seguridade integral e a convivencia social, así como dos compromisos internacionais do noso país en favor da paz, a seguridade, a cooperación, a sustentabilidade, os valores democráticos.	Resolve exercicios nos que se enumeren gran parte dos conflitos actuais e se relacionen con feitos pasados e indica organismos supranacionais que velen pola paz e a defensa das democracias.		
CA1.3 - Establecer conexións e relacións entre os coñecementos e informacións adquiridos, elaborando sínteses interpretativas e explicativas, mediante informes, estudos ou dosieres informativos, que reflictan un dominio e consolidación dos contidos tratados e utilizar secuencias cronolóxicas nas que identificar, comparar e relacionar feitos e procesos en diferentes períodos e lugares históricos.	Elabora cun certo grao de comprensión e organización esquemas, resumos e relacións de feitos históricos actuais demostrando que é capaz de citar causas e consecuencias.	TI	30
CA1.5 - Coñecer e contribuír a conservar o patrimonio material e inmaterial común, respectar os sentimentos de pertenza adoptando compromisos con principios e accións orientadas á cohesión e solidariedade.	Identifica o legado histórico e artístico, recoñece as diferentes manifestacións artísticas e o contexto no que se desenvolveron e valora o deber de preservalas.		
CA1.8 - Rexeitar actitudes discriminatorias e recoñecer a riqueza da diversidade que conformou a sociedade globalizada e multicultural actual recoñecendo a achega dos movementos en defensa dos dereitos das minorías e en favor da inclusión e a igualdade real, especialmente das mulleres e doutros colectivos discriminados e xerando unha conciencia solidaria mediante o traballo en equipo, mediación e resolución pacífica de conflitos.	Elabora en equipo un informe dos problemas das discriminacións actuais, localízalas espacialmente e achega solucións para erradicalas.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.9 - Recoñecer movementos e causas que xeren unha conciencia solidaria, promovan a cohesión social e traballen para a eliminación da desigualdade, especialmente a motivada por cuestión de xénero, e adoptar un papel activo e comprometido coa contorna empregando estratexias de participación, traballo en equipo, mediación e resolución pacífica de conflitos.	Expón de forma oral ou escrita cales son os organismos e movementos para a defensa dos dereitos humanos e enumera actitudes para a consecución da igualdade de xénero.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Retos do mundo actual. - Xeopolítica e principais conflitos no presente, consecuencia da globalización. Alianzas e institucións internacionais, mediación e misións de paz. O papel de España na política mundial. - Sociedade e territorio. - Tempo histórico: construción e interpretación de liñas do tempo a través da linealidade, cronoloxía, simultaneidade e duración. - Bases ideolóxicas (liberalismo, marxismo e nacionalismo). O movemento obreiro. - A Constitución de 1812 e os sistemas liberais en España e Galicia. - As relacións internacionais e a época do imperialismo. Causas e consecuencias do colonialismo. - Conflitos e violencias: a Primeira Guerra Mundial. - O período de Entreguerras. A Revolución Rusa, o crack do 29 e os totalitarismos. - Da restauración monárquica en España á Guerra Civil. A muller na República. - Conflitos e violencias: orixe e consecuencias da Segunda Guerra Mundial. - A Ditadura de Franco e a Transición política e configuración do estado democrático coa Constitución de 1978. - A memoria democrática. - A política de bloques e a descolonización. - As transformacións científicas e tecnolóxicas do século XX e XXI. - As expresións artísticas e culturais. Os movementos de vangarda máis destacados. - A acción dos movementos feministas e sufragistas. Mulleres relevantes da historia contemporánea. - Proceso de construción europea. As institucións europeas e o estado de benestar. - Compromiso cívico e global. - Os valores do europeísmo - Dignidade humana e dereitos universais. - A igualdade real de mulleres e homes e cohesión social.

Contidos
- O patrimonio como ben e como recurso.

UD	Título da UD	Duración
2	Tira da lingua castelá	105

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Recoñecer e valorar as linguas oficiais de España e as súas variedades dialectais, con atención especial ao galego e ao castelán, a partir da explicación da súa orixe e do seu desenvolvemento histórico e sociolingüístico, contrastando aspectos lingüísticos e discursivos das distintas linguas, así como trazos dos dialectos do español e do galego, diferenciándoos dos trazos sociolectais e de rexistro, en manifestacións orais, escritas e multimodais.	Recoñece e valora as linguas oficiais de España e as súas variedades dialectais.	PE	70
CA2.5 - Aceptar e valorar a diversidade lingüística e cultural como fonte de enriquecemento persoal, mostrando interese por compartir elementos culturais e lingüísticos que fomenten a sustentabilidade e a democracia.	Valora a diversidade lingüística e cultural como fonte de enriquecemento persoal.		
CA3.1 - Comprender o sentido global, a estrutura, a información máis relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais, escritos e multimodais de certa complexidade de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos, realizando as inferencias necesarias e atendendo a distintos propósitos de lectura.	Comprende a información máis relevante de diversos textos en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor.		
CA3.6 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Enriquece os textos atendendo aos aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo.		
CA3.10 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	Explica e argumenta a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas.		
CA4.1 - Comprender o sentido global, a estrutura, a información máis relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais, escritos e multimodais de certa complexidade de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos, realizando as inferencias necesarias e atendendo a diferentes propósitos de lectura.	Comprende o sentido global, a estrutura e a información máis relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.6 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas a partir da análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico, atendendo á configuración e evolución dos xéneros e subxéneros literarios.	Explica e argumenta a interpretación das obras lidas a partir da análise das súas relacións internas.		
CA4.7 - Establecer de maneira progresivamente autónoma vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais e outras manifestacións artísticas e culturais en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do alumnado na lectura.	Establece de maneira progresivamente autónoma vínculos argumentados entre os textos lidos.		
CA5.1 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Enriquece os textos atendendo a aspectos discursivos e lingüísticos.		
CA5.2 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica, e identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisa os textos propios de maneira progresivamente autónoma.		
CA5.3 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	Explica e argumenta a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor.		
CA3.3 - Realizar exposicións e argumentacións orais de certa extensión e complexidade con diferente grao de planificación sobre temas de interese persoal, social, educativo e profesional axustándose ás convencións propias dos diversos xéneros discursivos, con fluidez, coherencia, cohesión e o rexistro adecuado en diferentes soportes, utilizando de maneira eficaz recursos verbais e non verbais.	Realiza exposicións e argumentacións orais de certa extensión e complexidade.		
CA3.5 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais de certa extensión atendendo á situación comunicativa, destinatario, propósito e canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e instrumentos de consulta, e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro axeitado.	Planifica a redacción de textos escritos e multimodais de certa extensión atendendo á situación comunicativa.	TI	30
CA3.7 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes, tanto analóxicas como dixitais, evitando os riscos de manipulación e desinformación e calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura; organizar e integrar a información en esquemas propios, e reelaborala e comunicala de maneira creativa adoptando un punto de vista crítico respectando os principios de propiedade intelectual.	Localiza, selecciona e contrasta información procedente de distintas fontes evitando riscos de manipulación.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.8 - Elaborar traballos de investigación de maneira progresivamente autónoma en diferentes soportes sobre diversos temas de interese académico, persoal ou social a partir da información seleccionada.	Elabora traballos de investigación de maneira progresivamente autónoma.		
CA4.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais, escritos e multimodais de certa complexidade, avaliando a calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos e lingüísticos empregados.	Valora a forma e o contido de diferentes textos.		
CA4.4 - Ler de maneira autónoma textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades, e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural explicando os criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e a experiencia de lectura.	Le de maneira autónoma textos seleccionados e explica os criterios de selección das lecturas.		
CA4.5 - Compartir a experiencia de lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica, lectora e cultural.	Comparte a experiencia de lectura en diversos soportes.		
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	Crea textos con intención literaria e distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Recoñecemento das linguas oficiais de España e das súas variedades dialectais, con especial atención ao galego e ao castelán. As linguas de signos. Exploración e rexeitamento de prexuízos e estereotipos lingüísticos. - Indagación sobre os dereitos lingüísticos e a súa expresión en leis e declaracións institucionais. - Xéneros discursivos desde o punto de vista de produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Comprensión e creación de secuencias textuais básicas, con especial atención ás argumentativas. - Emprego correcto das propiedades textuais (coherencia, cohesión e adecuación) e respecto por estas nas creacións propias. - Xéneros discursivos propios do ámbito educativo: a estrutura e principais características dos textos científicos, técnicos e humanísticos. - Xéneros discursivos propios do ámbito profesional: o currículo, a carta de motivación e a entrevista de traballo. - Alfabetización informacional. - Procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios. - Comunicación e difusión da información de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. - Análise dos riscos e consecuencias da manipulación e a desinformación e a vulneración da privacidade.

Contidos

- Achegamento ao correcto emprego do sistema de citación e uso das referencias bibliográficas nas creacións propias.
- Utilización responsable das tecnoloxías da información e da comunicación. Uso de dispositivos, aplicacións informáticas e plataformas dixitais, tanto para a procura de información como para a realización de proxectos escolares.
- Interpretación e produción de textos propios das redes sociais e os medios de comunicación. Etiqueta dixital. Análise da imaxe e dos elementos paratextuais dos textos icónico-verbais e multimodais.
- Lectura autónoma.
- Implicación na lectura de forma progresivamente autónoma e reflexión sobre os textos lidos e sobre a propia práctica de lectura sustentada en modelos.
- Selección, de xeito progresivamente autónomo, de obras variadas que inclúan autores e autoras a partir da utilización da biblioteca escolar e pública dispoñible.
- Estratexias de mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos de maneira argumentada entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais. A lectura compartida e
- Estratexias para a recomendación de lecturas en soportes variados, enmarcando de maneira básica a obra no xénero e subxénero literario correspondente. Emprego das redes sociais e os formatos audiovisuais para o fomento da lectura. Respetto pola propiedade
- Lectura guiada.
- Lectura guiada de fragmentos de obras relevantes do patrimonio literario español desde o século XIX ata a actualidade.
- Lectura guiada de fragmentos de obras relevantes do patrimonio literario galego desde o século XX ata a actualidade.
- Lectura guiada de fragmentos de obras relevantes do patrimonio literario universal desde o século XIX ata a actualidade.
- Estratexias de construción compartida da interpretación das obras. Discusións, o conversas literarias, debates ou emisión razoada das opinións persoais.
- Construción do sentido da obra a partir da análise dos seus elementos formais e contextuais. Efectos dos seus recursos expresivos na recepción.
- Estratexias para interpretar obras e fragmentos literarios, atendendo aos valores culturais, éticos e estéticos presentes nos textos. Lectura con perspectiva de xénero. Visibilización do universo feminino.
- Lecturas de obras ou fragmentos de textos que promovan a defensa dos dereitos humanos e a conciencia ambiental.
- Estratexias de utilización de información sociohistórica, cultural e artística básica para construír a interpretación das obras literarias: en concreto, o achegamento ao contexto, á corrente literaria e ao autor ou autora, así como o establecemento de par
- Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).
- Observación das diferenzas relevantes e interseccións entre lingua oral e lingua escrita atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
- Estratexias de construción guiada de conclusións propias sobre o sistema lingüístico. Observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas (morfemas, palabras, oracións). Manipulación de estruturas, formulación de hipóteses, contraexemplos,
- Procedementos de adquisición e formación de palabras. Reflexión sobre os cambios no seu significado, as relacións semánticas entre palabras e os seus valores denotativos e connotativos en función do contexto e o propósito comunicativo.
- Relación entre os esquemas semántico e sintáctico da oración simple. Observación e transformación de enunciados de acordo con estes esquemas e uso da terminoloxía sintáctica necesaria.

Contidos

- Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica. Elaboración de glosarios, recoñecemento de distintos tipos de dicionarios, potenciación das TIC a través do emprego do dicionario d

UD	Título da UD	Duración
3	Tira da lingua galega	105

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais, escritos e multimodais de certa complexidade, avaliando a calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos e lingüísticos empregados.	Valora a forma e o contido de textos de certa complexidade avaliando a calidade da canle empregada.	PE	70
CA3.9 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica, e identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisa os textos propios de maneira progresivamente autónoma.		
CA4.3 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Incorpora procedementos para enriquecer os textos.		
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	Crea textos con intención literaria e distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais.		
CA5.1 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Enriquece os textos atendendo a aspectos discursivos e lingüísticos.		
CA5.4 - Formular xeneralizacións sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua a partir da manipulación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos, utilizando a metalinguaxe específica e consultando de maneira progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	Formula xeneralizacións sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Identificar e cuestionar prexuízos e estereotipos lingüísticos adoptando unha actitude de respecto e valoración da riqueza cultural, lingüística e dialectal a partir da análise da diversidade lingüística en contextos comunicativos cotiáns dos ámbitos persoal e profesional e da exploración e reflexión sociolingüística sobre os fenómenos de contacto entre linguas e da indagación dos dereitos lingüísticos individuais e colectivos.	Identifica e cuestiona prexuízos e estereotipos lingüísticos adoptando unha actitude de respecto e valoración da riqueza cultural, lingüística e dialectal a partir da análise da diversidade lingüística.		
CA2.3 - Identificar e evitar os usos discriminatorios da lingua, os abusos a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe a partir da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais da comunicación.	Identifica e evita os usos discriminatorios da lingua, os abusos a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe.		
CA2.4 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, tanto no ámbito persoal como educativo e social e profesional.	Utiliza estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos.		
CA3.4 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo e en situacións orais formais de carácter dialogado, con actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e cortesía lingüística.	Participa de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais.		
CA3.7 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes, tanto analóxicas como dixitais, evitando os riscos de manipulación e desinformación e calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura; organizar e integrar a información en esquemas propios, e reelabora e comunica de maneira creativa adoptando un punto de vista crítico respectando os principios de propiedade intelectual.	Localiza, selecciona e contrasta información procedente de distintas fontes evitando riscos de manipulación.	TI	30
CA4.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais, escritos e multimodais de certa complexidade, avaliando a calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos e lingüísticos empregados.	Valora a forma e o contido de diferentes textos.		
CA4.4 - Ler de maneira autónoma textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades, e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural explicando os criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e a experiencia de lectura.	Le de maneira autónoma textos seleccionados e explica os criterios de selección das lecturas.		
CA4.5 - Compartir a experiencia de lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica, lectora e cultural.	Comparte a experiencia de lectura en diversos soportes.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Afondamento nos fenómenos dialectais (fónicos, gramaticais e léxicos) dos bloques/das áreas lingüísticas do galego. Comparación entre a norma e as variedades dialectais.
- Diferenzas entre os trazos dialectais e os sociolectos e os rexistros.
- Desenvolvemento da reflexión sociolingüística. Exploración e rexeitamento de prexuízos e estereotipos lingüísticos. Os fenómenos do contacto entre linguas: bilingüismo, diglosia, préstamos, interferencias.
- Procesos de produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
- Interacción oral e escrita de carácter informal e formal. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos. Comunicación emocional.
- Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor.
- Produción oral formal. Planificación e procura de información, creación e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. A deliberación oral argumentada.
- Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica. Valoración da forma e do contido do texto.
- Produción escrita. Planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, resumos, etc.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Identificación e emprego de recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación. Procedementos explicativos básicos: a aposición e as oracións de relativo.
- Emprego correcto dos mecanismos de cohesión. Recoñecemento e utilización de conectores textuais, con especial atención aos que expresan a causa, consecuencia, condición e hipótese. Identificación e uso de mecanismos de referencia interna gramaticais (subs)
- Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Emprego correcto dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
- Lectura guiada.
- Lectura guiada de fragmentos de obras relevantes do patrimonio literario español desde o século XIX ata a actualidade.
- Lectura guiada de fragmentos de obras relevantes do patrimonio literario galego desde o século XX ata a actualidade.
- Lectura guiada de fragmentos de obras relevantes do patrimonio literario universal desde o século XIX ata a actualidade.
- Estratexias de construción compartida da interpretación das obras. Discusións, o conversas literarias, debates ou emisión razoada das opinións persoais.
- Construción do sentido da obra a partir da análise dos seus elementos formais e contextuais. Efectos dos seus recursos expresivos na recepción.
- Estratexias para interpretar obras e fragmentos literarios, atendendo aos valores culturais, éticos e estéticos presentes nos textos. Lectura con perspectiva de xénero. Visibilización do universo feminino.
- Lecturas de obras ou fragmentos de textos que promovan a defensa dos dereitos humanos e a conciencia ambiental.
- Estratexias de utilización de información sociohistórica, cultural e artística básica para construír a interpretación das obras literarias: en concreto, o achegamento ao contexto, á corrente literaria e ao autor ou autora, así como o establecemento de par
- Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados

Contidos

- (imitación, transformación, continuación etc.).
- Observación das diferenzas relevantes e interseccións entre lingua oral e lingua escrita atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
- Distinción entre a forma (categoría gramatical) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple) e consolidación dos procedementos léxicos (afixos) e sintácticos para o cambio de categoría.
- Relación entre os esquemas semántico e sintáctico da oración simple. Observación e transformación de enunciados de acordo con estes esquemas e uso da terminoloxía sintáctica necesaria.
- Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica. Elaboración de glosarios, recoñecemento de distintos tipos de dicionarios, potenciación das TIC a través do emprego do dicionario d

UD	Título da UD	Duración
4	Tira da lingua estranxeira	105

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA6.1 - Extraer e analizar o sentido global e as ideas principais, e seleccionar información pertinente de textos orais, escritos e multimodais sobre temas cotiáns, de relevancia persoal ou de interese público próximos á experiencia do alumnado, expresados de forma clara e na lingua estándar a través de diversos soportes.	Extraer as ideas principais dos textos		
CA6.2 - Interpretar e valorar o contido e os trazos discursivos de textos progresivamente máis complexos propios dos ámbitos das relacións interpersoais, dos medios de comunicación social e da aprendizaxe, así como de textos literarios adecuados ao nivel de madurez do alumnado.	Extraer as ideas principais dos textos		
CA6.4 - Expresar oralmente textos sinxelos, estruturados, comprensibles, coherentes e adecuados á situación comunicativa sobre asuntos cotiáns, de relevancia persoal ou de interese público próximo á experiencia do alumnado co fin de describir, narrar e informar, en diferentes soportes, utilizando recursos verbais e non verbais, así como estratexias de planificación, control, compensación e cooperación.	Expresar oralmente ideas xerais do xeito comprensibel	PE	54
CA6.5 - Redactar e difundir textos de extensión media con aceptable claridade, coherencia, cohesión, corrección e adecuación á situación comunicativa proposta, á tipoloxía textual e ás ferramentas analóxicas e dixitais utilizadas, seguindo pautas establecidas, sobre asuntos cotiáns, de relevancia persoal, profesional ou de interese público próximos á experiencia do alumnado, respectando a propiedade intelectual e evitando o plaxio.	Expresar oralmente ideas xerais do xeito comprensibel		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA6.10 - Aplicar estratexias que axuden a crear pontes, faciliten a comunicación e sirvan para explicar e simplificar textos e mensaxes, e que sexan adecuadas ás intencións comunicativas, ás características contextuais e á tipoloxía textual, usando recursos e apoios físicos ou dixitais en función das necesidades de cada momento.	Aplicar estratexas comunicativas		
CA6.3 - Seleccionar, organizar e aplicar as estratexias e coñecementos máis adecuados en cada situación comunicativa para comprender o sentido xeral, a información esencial e os detalles máis relevantes dos textos; inferir significados e interpretar elementos non verbais; e buscar e seleccionar información veraz.	Extraer as ideas principais dos textos		
CA6.6 - Seleccionar, organizar e aplicar coñecementos e estratexias para planificar, producir, revisar e cooperar na elaboración de textos coherentes, cohesionados e adecuados ás intencións comunicativas, ás características contextuais, aos aspectos socioculturais e á tipoloxía textual, usando os recursos físicos ou dixitais máis adecuados en función da tarefa e das necesidades do interlocutor ou interlocutora potencial a quen vai dirixido o texto.	Expresar oralmente ideas xerais do xeito comprensibel		
CA6.7 - Planificar, participar e colaborar de maneira activa, a través de diversos soportes, en situacións interactivas sobre temas cotiáns, de relevancia persoal, profesional ou de interese público próximos á experiencia do alumnado mostrando iniciativa, empatía e respecto pola cortesía lingüística e a etiqueta dixital, así como polas diferentes necesidades, ideas, inquietudes, iniciativas e motivacións dos interlocutores e interlocutoras.	Aplicar estratexas comunicativas	TI	46
CA6.8 - Seleccionar, organizar e utilizar estratexias adecuadas para iniciar, manter e terminar a comunicación, tomar e ceder a palabra, solicitar e formular aclaracións e explicacións, resumir, colaborar, debater, resolver problemas e xestionar situacións comprometidas.	Transmitir información entre diferentes soportes		
CA6.9 - Inferir e explicar textos, conceptos e comunicacións breves e sinxelas en situacións nas que atender á diversidade, mostrando respecto e empatía polas interlocutores e interlocutoras, así como polas linguas empregadas, e participando na solución de problemas de intercomprensión e de entendemento na súa contorna, apoiándose en diversos recursos e soportes.	Aplicar estratexas comunicativas		
CA6.11 - Comparar e argumentar as semellanzas e diferenzas entre distintas linguas reflexionando de maneira progresivamente autónoma sobre o seu funcionamento.	Aplicar estratexas comunicativas		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA6.12 - Utilizar de forma creativa estratexias e coñecementos de mellora da capacidade de comunicar e de aprender a lingua estranxeira con apoio de outros participantes e de soportes analóxicos e dixitais.	Valorar a importancia da diversidade cultural		
CA6.13 - Rexistrar e analizar os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua estranxeira, seleccionando, con axuda, as estratexias máis eficaces para superar esas dificultades e consolidar o seu progreso, facéndoos explícitos e compartíndoos, por medio de actividades de planificación da propia aprendizaxe, autoavaliación e coavaliación, como as propostas no Portfolio Europeo das Linguas (PEL) ou nun diario de aprendizaxe.	Aplicar estratexas da defensa ne apreciación da diversidade lingüística e cultural		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Estratexias e técnicas para a adquisición e o desenvolvemento da autoconfianza e da iniciativa. O erro como parte integrante do proceso de aprendizaxe. - Estratexias de uso común para a planificación, execución, control e reparación da comprensión, a produción e a coprodución de textos orais, escritos e multimodais. - Coñecementos, destrezas e actitudes que permiten levar a cabo actividades de mediación en situacións cotiás. - Funcións comunicativas de uso común adecuadas ao ámbito e ao contexto comunicativo: saudar e despedirse, presentar e presentarse; describir persoas, obxectos, lugares, fenómenos e acontecementos; situar eventos no tempo; situar obxectos, persoas e lugares - Modelos contextuais e xéneros discursivos de uso común na comprensión, produción e coprodución de textos orais, escritos e multimodais, breves e sinxelos, literarios e non literarios: características e recoñecemento do contexto (participantes e situación) - Unidades lingüísticas de uso común e significados asociados ás devanditas unidades tales como a expresión da entidade e as súas propiedades, cantidade e calidade, o espazo e as relacións espaciais, o tempo e as relacións temporais, a afirmación, a negación - Léxico de uso común e de interese para o alumnado, relativo á identificación persoal, relacións interpersoais, lugares e contornas, lecer e tempo libre, saúde e actividade física, vida cotiá, vivenda e fogar, clima e contorna natural, tecnoloxías da info - Padróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación de uso común, e significados e intencións comunicativas xerais asociadas aos devanditos padróns. - Convencións ortográficas de uso común e significados e intencións comunicativas asociados aos formatos, padróns e elementos gráficos. - Convencións e estratexias conversacionais de uso común, en formato síncrono ou asíncrono, para iniciar, manter e terminar a comunicación, tomar e ceder a palabra, pedir e dar aclaracións e explicacións, reformular, comparar e contrastar, resumir, colabora - Recursos para a aprendizaxe e estratexias de uso común de procura e selección de información: dicionarios, libros de consulta, bibliotecas, recursos dixitais e informáticos etc. - Respecto da propiedade intelectual e dereitos de autor sobre as fontes consultadas e contidos utilizados. - Ferramentas analóxicas e dixitais de uso común para a comprensión, produción e coprodución oral, escrita e multimodal; e plataformas virtuais de interacción e colaboración educativa (aulas virtuais, videoconferencias, ferramentas dixitais colaborativas et - Estratexias e técnicas para responder eficazmente e con niveis crecentes de fluidez, adecuación e corrección a unha necesidade comunicativa concreta a pesar das limitacións derivadas do nivel de competencia na lingua

Contidos

- estranxeira e nas demais linguas do re
- Estratexias de uso común para identificar, organizar, reter, recuperar e utilizar creativamente unidades lingüísticas (léxico, morfosintaxe, padróns sonoros etc.) a partir da comparación das linguas e variedades que conforman o repertorio lingüístico pers
- Estratexias e ferramentas de uso común para a autoavaliación, a coavaliación e a autorreparación, analóxicas e dixitais, individuais e cooperativas.
- Expresións e léxico específico de uso común para intercambiar ideas sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe).
- Comparación entre linguas a partir de elementos da lingua estranxeira e outras linguas: orixe e parentescos.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Poñerase en práctica neste ámbito unha metodoloxía flexible e aberta para abordar as materias que conforman a organización do curso, pois vai facilitar, grazas á combinación dos contidos de Comunicación e Ciencias Sociais, que o proceso de ensinanza-aprendizaxe se conciba dun xeito global e unitario. Con este enfoque metodolóxico, evítase a presentación de solucións únicas ás situacións ou problemas propostos que lle restan ao alumnado a posibilidade do descubrimento propio. Por iso, convén fomentar o deseño de actividades interdisciplinarias que integren os distintos contidos do ámbito para que o alumnado poida obter a máxima produtividade dos coñecementos impartidos en cada unha das materias.

Empregarase un enfoque eminentemente práctico que implicará a realización de tarefas variadas desde o punto de vista lingüístico e social. No referido á área de comunicación, elaboraranse actividades de creación de textos, vinculados aos ámbitos académico, social, xornalístico ou literario, tendo en conta a importancia da situación comunicativa, o rexistro e as estruturas gramaticais e pragmáticas apropiadas en cada caso. Proponse tamén a planificación de exposicións orais sinxelas ou debates sobre temas de actualidade, así como a lectura, a comprensión e a análise de textos orais e escritos de diversa índole.

Polo que se refire á elaboración de tarefas asociadas ás Ciencias Sociais, aproximarase á identificación e localización espacial e temporal de feitos xeográficos e históricos, de personaxes, de ideas, de movementos, de manifestacións culturais, literarias e artísticas, recoñecendo e analizando de maneira crítica as grandes transformacións da sociedade ao longo dos períodos históricos máis significativos e no mundo cambiante da actualidade, pescudando e contrastando as informacións procedentes de distintas fontes co fin de procurar un coñecemento nítido da evolución histórica e social do ser humano. Por medio de actividades como deseño de rutas (histórico-xeográficas), simulacións históricas, investigacións sobre temas curriculares, elaboración de xornais de época, redacción de pequenos comentarios históricos e artísticos, exposicións orais..., incentívase a iniciativa do alumnado e a súa creatividade, sentíndose parte activa do proceso de ensinanza-aprendizaxe.

O proceso de ensino-aprendizaxe da lingua estranxeira desenvolverase desde un enfoque práctico orientado á acción e á comunicación a través de deseños fundamentados na análise de necesidades dirixidos a tarefas da vida real e construídos arredor de nocións e funcións seleccionadas deliberadamente.

Finalmente, as unidades didácticas son transversais xa que o tratamento da información e a comprensión e expresión oral e escrita na aprendizaxe das linguas deben ser traballadas ao longo de todo o curso.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Libros de texto dispoñibles na aula
Blog: El Club de Poetas Insomnes
Aula Virtual

Caderno de traballo
Cine histórico
Prensa
Recursos audiovisuais en inglés
Materiais e actividades de elaboración propia
Ferramentas TIC
Material funxible
Novelas históricas, novelas gráficas, comics...
Mapas xeográficos e históricos
A nosa páxina web: Por Igual
A nosa páxina web: Álbum de Mulleres de Lugo
Aula de Informática

A selección dos materiais docentes que integran a programación didáctica do ámbito debe adaptarse ao modelo de intervención educativa proposto. Neste sentido, ha de dar resposta á adecuación e contexto do centro, á correspondencia cos obxectivos trazados, á coherencia cos contidos e temas transversais estudados e o seu grao de adquisición e dificultade e aos criterios de avaliación definidos para cada curso. Ademais, debe abarcar unha grande variedade de actividades individuais ou en grupo que poñan en práctica os conceptos e procedementos estudados e aborden axeitadamente a atención á diversidade na aula. Finalmente, todos os recursos utilizados han de presentar unha claridade expositiva que favoreza a inmediata comprensión oral e escrita do alumnado.

Así pois, empregaranse diversos materiais e recursos dixitais ou en formato tradicional elaborados polo docente. O uso de textos en diversos formatos e soportes tamén será esencial na metodoloxía deste ámbito e, finalmente, as ferramentas informáticas serán imprescindibles para alcanzar os obxectivos propostos.

O emprego de fichas de traballo, actividades interactivas, animacións, vídeos e aplicacións multimedia permiten o reforzo, consolidación e afondamento das aprendizaxes adquiridas, a escoita activa, a empatía e o debate a través de tarefas de competencias próximas á realidade do alumnado. Favorece tamén a investigación sobre temas de actualidade e problemas reais e a activación de estratexias e mecanismos de comprensión lectora a partir de textos de diversas tipoloxías, posto que implica a procura de información, a interpretación e relación dos datos obtidos e a reflexión sobre o contido e a forma.

Finalmente, o uso das TIC constitúe un recurso ineludible, pois actúa como ferramenta fundamental para a obtención de información, a súa transformación en coñecemento propio e a difusión dos resultados de proxectos e traballos de investigación.

Non debemos esquecernos da Aula Virtual pois, ademais de ser un medio idóneo de conexión e comunicación entre o docente e o alumnado, permite, grazas ás ferramentas que contempla, deseñar diversas actividades facilmente corrixibles e puntuables coas que poder reforzar ou ampliar coñecementos.

Este curso o alumnado participa no Plan Proxecta Donas de si. Levaremos a cabo proxectos de carácter interdisciplinar e internivelar. A aula virtual e o blog serán dous instrumentos clave para levar a cabo esta metodoloxía.

- Aula virtual:

O alumnado fai uso dos computadores e proxector de forma asidua. Dado que participan no proxecto E-Dixgal, contan tamén co libro dixital. O principal instrumento para levar a cabo unha aprendizaxe significativa, cooperativa, creativa e participativa é a aula virtual. Utilizarase a plataforma como instrumento para coordinar e pautar o traballo do alumnado. Os recursos da plataforma facilitan guiar o proceso de aprendizaxe, coordinar as distintas tarefas, buscar información e procesala, crear en común, reflexionar, facer propostas, debater e interactuar. O alumnado inscríbese na plataforma e utiliza cada unha as ferramentas propias de Moodle cunha finalidade:

1. Foro:

- Debater.
- Coordinar grupos de traballo e actividades.
- Intercambiar recursos.
- Realizar propostas.
- Expoñer dúbidas.

2. Libro, tarefa, webquest, base de datos, calendario:

- Expoñer, deseñar e planificar actividades.
- Realizar recompilacións de material de maneira eficaz, rápida e precisa.
- Corrixir e revisar as tarefas enviadas.

3. Etiquetas, probas:

- Vincular a páxinas de interese para consultar, reforzar a materia, realizar actividades interactivas.
- Organizar todo o material de estudo e estruturar as estratexias de aprendizaxe.
 - Vincular calquera outra ferramenta á aula nun único espazo: Genially, Prezi, Slideshare, Glogster, Youtube, Blogger, Lim, Jclíc.

• Favorecer e xerar unha cultura no uso das TIC: respecto ao traballo alleo, procura de fontes fiables, coñecemento de recursos de especial interese para a materia: dicionarios, portais educativos, enciclopedias...

O alumnado dispón de unidades na aula para traballar normas básicas de presentación, pautas de redacción e fontes de consulta:

- Unidade para traballar o uso da rede e dos dicionarios: Manexamos a rede?
- Unidade en ExeLearning Esquematízate publicada no Espazo Abalar e acceso tamén no blog O club dos poetas insomnes: Trátase de esquemas de morfoloxía, sintaxe, tipos de textos e literatura española con ligazóns para que o alumnado reforce a materia.

Dado que este alumnado presenta dificultades coas técnicas de estudo e aprendizaxe, potenciarase a realización dos seus propios esquemas ou mapas conceptuais ben individualmente ben en grupo con documentos compartidos.

- Unidades vinculadas á creatividade: páutase o proceso de escritura e danse normas de presentación, redacción, citas e referencias bibliográficas. É unha fonte de consulta permanente. Deben acceder para a elaboración e produción de textos ou traballos. Realízase o proceso de escritura: borrador, revisión, corrección e autocorrección co uso dos distintos dicionarios e correctores en liña.

- Blog:

O blog El club de poetas insomnes usarase para dar a coñecer o traballo do alumnado e para motivalo no proceso de aprendizaxe.

- Material audiovisual de que dispón o centro e o departamento que pode contribuír a un mellor e máis ameno desenvolvemento da materia, mediante a proxección de fragmentos de películas, documentais e reportaxes, a consulta de cómics e as audicións musicais.

- A prensa: Motivarase ao alumnado para ler revistas literarias e suplementos culturais de diversos xornais, co fin de estar ao día sobre os feitos literarios, os escritores e as obras de actualidade.

- A biblioteca: O alumnado dispón na biblioteca do centro das lecturas propostas. Acoden unha día da semana ao devandito espazo para dedicar unha sesión semanal á lectura e para familiarizarse coa organización da biblioteca. A principio de curso incítaselles a solicitar o carné da Biblioteca Nodal de Lugo. Establécese desde o principio unha conexión coa biblioteca provincial.

- Caderno de clase, fotocopias, guías de lectura, mapas...

- Libros de lectura: Para incentivar o gusto pola lectura, permítese ao alumnado a libre elección dun libro. En cada avaliación deben ler, polo menos, dous libros (un en lingua castelá e outro en lingua galega). Realizan unha ficha ou recensión ou crean un vídeo como booktubers para subir ao blog. Tamén se propoñen lecturas comúns para facer debates e intercambiar opinións sobre unha mesma obra.

Lecturas propostas:

- Au revoir, Marie de TINA OLIVARES
- A gruta da torre de LOIS PÉREZ
- Plan de rescate de ANTÍA YÁÑEZ
- Fóra do normal de MARÍA REIMÓNDEZ
- La luz que no puedes ver de ANTHONY DOERR
- Adolescer 2055 de ROBERTO SANTIAGO

Unha das finalidades no Ámbito é prender no alumnado o amor pola lectura. Por iso o listado é aberto a outras propostas. Por outra banda, o alumnado acode á biblioteca unha vez por semana para familiarizarse coa organización, levar en préstamo libros e gozar do pracer de ler neste espazo.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Ao comezo de curso, realizarase unha avaliación inicial do alumnado co fin de detectar dificultades e adaptar o proceso de ensino-aprendizaxe. Esta avaliación inicial permitirá valorar as diferenzas académicas do alumnado e, deste xeito, poder atender á diversidade que nos atopamos na aula.

Dita avaliación inicial consistirá en probas orais e escritas de diferente índole. Por unha banda, farase unha proba escrita na que se avaliarán contidos histórico-xeográficos, gramaticais, literarios, de comprensión de textos e expresións escritas e, pola outra banda, desenvolverase unha avaliación máis lúdica e oral que nos permita coñecer as destrezas lingüísticas orais e tamén os coñecementos previos que teñen dos distintos ámbitos, a partir dos cales continuarán construíndo a súa aprendizaxe.

Así mesmo, contéplase a proba inicial ou diagnóstica ao comezo de cada Unidade Didáctica coa finalidade de valorar os coñecementos previos que ten o alumnado sobre o tema que se vai a abordar para, partindo destes, seguir construíndo os seus saberes.

Tamén facilita información sobre a predisposición do alumnado cara o tema que se vai a traballar, permitindo que realice algunha proposta didáctica para abordar a unidade.

Así mesmo, o docente poderá detectar as posibles confusións e incorreccións que os/as escolares teñen sobre os contidos a tratar e que precisan aclaración e rectificación.

Estas probas iniciais por unidade consistirán, segundo a ocasión, na elaboración de cuestionarios, test, enunciados de verdadeiro ou falso, tormenta de ideas, entrevistas, asembleas, redaccións, visualización de pequenos audiovisuais, etc.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	25	25	25	25	100
Proba escrita	70	70	70	54	66
Táboa de indicadores	30	30	30	46	34

Criterios de cualificación:

Debemos ter en conta o carácter modular do curso á hora de avaliar pois iso significa ter que integrar as disciplinas que conforman o módulo; considerando, ademais, o carácter transversal dalgunhas das unidades, o que supón que van ser examinadas nos tres trimestres; e todo isto dentro dun proceso de avaliación continua.

Conforme ao anterior, as unidades didácticas teñen un carácter transversal e serán abordadas ao longo de todo o curso polo que a súa avaliación tamén será transversal; é dicir, terán consideración nos tres trimestres tendo en conta os criterios establecidos para cada unha delas. Este sistema de avaliación permítenos integrar os contidos e os criterios de avaliación das diferentes materias impartidas no ámbito de xeito unificado.

A avaliación estará adaptada ás necesidades e á evolución dos alumnos e as alumnas, nomeadamente para as persoas en situación de discapacidade, para as que se incluírán medidas de accesibilidade que garantan unha participación non discriminatoria nas probas de avaliación.

Para a avaliación teranse en conta os seguintes aspectos: os traballos encomendados tanto de carácter escrito como oral, test e ou cuestionarios na aula virtual e o exame escrito. As porcentaxes asignadas a cada aspecto son as seguintes:

a) 30%: test ou cuestionarios na aula virtual, traballos escritos (traballos de investigación, infograñas, murais, informes, redaccións...) e exposicións orais.

b) 70%: exames. Nas probas escritas, sempre se especificará o valor de cada pregunta e farase a media das probas que se realizaron por avaliación.

Para realizar a media dos aspectos mencionados con anterioridade, o alumnado debe obter un mínimo de 3 nas probas escritas.

No tocante aos traballos, estableceranse rúbricas que describen diferentes niveis de calidade. Especificaranse os ítems dunha tarefa que irán calificados de 0 a 10.

Unha vez realizadas as operacións, aplicarase o redondeo tendo en conta que cando o decimal sexa superior a 6 o redondeo irá á alza e, pola contra, se é inferior, irá á baixa. O ámbito cualificarase de forma numérica en números enteiros nunha escala de 1 ao 10. A avaliación estará aprobada cando a cualificación sexa 5 ou superior. Se o docente observa que o alumno ou alumna aprobou a avaliación pero ten algunha parte ou tema pouco afianzado, poderá poñerlle algún traballo de reforzo. No caso de o/a alumno/a no aprobe será avaliado segundo o indicado nos criterios de recuperación.

En canto á avaliación final de curso, esta vai calcularse segundo a ponderación das unidades por trimestre:

Nota final do curso: $[(\text{nota } 1^{\text{a}} \text{ av.} \times 30 + \text{nota } 2^{\text{a}} \text{ av.} \times 30 + \text{nota } 3^{\text{a}} \text{ av.} \times 40)] / 100$.

Tras a realización dos cálculos, o alumno ou alumna que non chegue a 5 terá que presentarse a unha proba en xuño dos contidos das tres avaliacións. Consistirá nun exame final no que se avaliarán todos os criterios de avaliación de todas as unidades didácticas. Novamente, a cualificación deberá ser superior a 5 nunha escala de 1-10 para ter o Ámbito aprobado.

OBSERVACIÓNS XERAIS:

1. A cualificación debe ser igual ou superior a 5 puntos para considerarse positiva.

2. Todos os exames serán puntuados sobre 10 e especificarán o valor de cada unha das preguntas á beira do seu enunciado.

3. En todas as probas e traballos de Lingua Castelá, Lingua Galega e Sociais poderase descontar ata 0,20 puntos por cada erro ortográfico no uso das letras (confusión b/v, ll/e, g/j, etc.) e ata 0,10 por cada erro no uso do acento e os signos de puntuación. Tamén se poderá rebaixar pola deficiente presentación (marxes, sangría, espazo interlineal, xustificación, entradas dos apartados...). A penalización máxima será de 2 puntos.

4. O alumnado que durante a realización dun exame manifeste condutas indebidas, porte material non autorizado ou copie por calquera método será penalizado con puntuación 0 na devandita proba. O mesmo ocorrerá se un alumno/a non asiste a algún exame. Neste sentido, a realización dun exame fóra da data inicialmente marcada para o grupo considerarase excepcional e quedará sempre sometida ao criterio do profesorado, que poderá requirir xustificación documental de que a ausencia á proba debeuse a unha causa de forza maior (enfermidade grave, falecemento de familiar próximo, etc.).

5. Aquele alumnado que infrinja o uso responsable das Tecnoloxías de Información e Comunicación (TIC):

- A primeira vez: impoñeráselle un apercibimento en Xefatura de Estudos e realizará a actividade programada cos computadores nese momento fóra do centro.

- A segunda vez: impoñeráselle un segundo apercibimento en Xefatura de Estudos e as actividades vinculadas ás TIC durante esa semana deberá resolvelas fóra do centro.

Criterios de recuperación:

Co alumnado que non aprobe as avaliacións levarase a cabo un plan de recuperación que consistirá na elaboración de actividades de reforzo con diferentes propostas de tarefas sobre os contidos traballados e que non se superaron e a preparación dunha serie de preguntas exame sobre ditos contidos.

Este alumnado realizará na aula virtual actividades de reforzo que lle proporcionará unha nota numérica e que servirá para traballar cos contidos pendentes. O alumnado entregará ademais a corrección xustificada dos erros cometidos nos test de reforzo. Concretamos que a construción da nota da avaliación a recuperar establécese cos instrumentos da recuperación. Todo o traballo será supervisado polo docente e este estará en disposición de realizar as aclaracións e correccións que sexan pertinentes para promover unha recuperación positiva.

Dado que a avaliación é continua e progresiva, o alumnado recuperará os contidos pendentes na seguinte avaliación sendo obrigatorio a entrega das actividades de reforzo na aula virtual.

No caso de que non se recupere a avaliación, o alumnado poderá someterse a outra recuperación cando o docente o considere pertinente consistente na realización dun exame escrito puntuado nunha escala de 1 a 10 e sobre as preguntas mandadas realizar polo/a profesor/a no inicio do plan de recuperación, non tendo que presentar o traballo se este xa foi entregado e valorado positivamente, en caso contrario, si debe adxuntalo de novo.

6. Medidas de atención á diversidade

As medidas ordinarias de atención á diversidade responden ás instrucións da orde do 8 de setembro de 2021 que regula a atención á diversidade do alumnado.

En coordinación co profesorado titor e o departamento de Orientación, deseñárase unha avaliación inicial que facilite a detección das necesidades do alumnado. As medidas de atención á diversidade serán as seguintes:

1. Adaptación dos graos de consecución dos criterios de avaliación.
2. Gradación da dificultade das actividades de aprendizaxe.
3. Actividades diversas e variadas adaptadas aos distintos ritmos de aprendizaxe.
4. Materiais e recursos diversificados e inclusivos (DUA) que se adapten ás necesidades individualizadas do alumnado.
5. Actividades de reforzo e consolidación.
6. Aprendizaxe por Proxectos.
7. Traballo colaborativo.
8. Procedementos e Instrumentos de avaliación variados e individualizados.
9. Flexibilidade nos tempos de realización de tarefas e probas.
10. Retroalimentación ao alumnado sobre o seu proceso de aprendizaxe.

PROTOCOLO DE SEGUIMIENTO DO ALUMNADO QUE PERMANECE UN ANO MÁIS NO MESMO CURSO:

Plan específico personalizado para o alumnado de educación secundaria obrigatoria que permaneza un ano máis no mesmo curso

En cumprimento do artigo 52 da Orde do 8 de setembro de 2021 pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado, o equipo docente coordinado polo profesorado titor elaborará un plan específico personalizado que ten como finalidade adaptar as condicións curriculares ás necesidades da alumna ou do alumno, para tratar de superar as dificultades detectadas.

O plan específico personalizado incluírá, cando menos:

- a) Identificación da alumna ou do alumno.
- b) Relación das necesidades educativas que motivaron a repetición do curso.
- c) Medidas ordinarias aplicadas no curso anterior.
- d) Estratexias metodolóxicas que se utilizarán no seu desenvolvemento.
- e) Recursos necesarios para o desenvolvemento do plan.
- f) De ser o caso, oferta de medidas extraordinarias.
- g) Acreditación da información á familia.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4
ET.1 - Educación para a Igualdade.	X	X	X	X
ET.2 - ODS.	X	X	X	X
ET.3 - Prexuízos lingüísticos.		X	X	
ET.4 - Educación emocional e en valores.	X	X	X	X
ET.5 - Creatividade.	X	X	X	X
ET.6 - Respecto mutuo e cooperación entre iguais.	X	X	X	X
ET.7 - O emprendemento social e empresarial.	X	X	X	X
ET.8 - O fomento do espírito crítico e científico.	X	X	X	X
ET.9 - Educación emocional.	X	X	X	X
ET.10 - Comprensión lectora.		X	X	X
ET.11 - Expresión oral e escrita.		X	X	X
ET.12 - Comunicación audiovisual.		X	X	X

Observacións:

Todos estes elementos transversais serán abordados ao longo do curso, a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación emocional e a comunicación audiovisual, os prexuízos lingüísticos e o fomento do espírito crítico serán traballados en todas as unidades didácticas debido ao carácter do ámbito.

O resto dos elementos transversais serán traballados de forma coordinada con contidos máis específicos e a través de proxectos, como por exemplo, o Proxecto de Igualdade.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Rutas literarias.	Actividades en colaboración coa biblioteca do centro para celebrar diferentes conmemoracións coma o Día do Libro ou as Letras Galegas.	X		X
Escape rooms.	Actividades para celebrar diferentes conmemoracións coma o Día da poesía ou o Día de Rosalía.		X	
Rueiros históricos.	Interdisciplinar. Realización de excursións ás diferentes partes históricas da cidade ou vila.		X	X

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Visita a Museos, Arquivos e Bibliotecas.	Interdisciplinar. Tratarase de facer unha saída por avaliación.		X	X
Visita a centros empresariais, fábricas...	Coñecemento da contorna.			X
Participación no Plan Proxecta Donas de Si	Traballo cooperativo interdisciplinar e internivelar.	X	X	X
Asistencia a obradoiros, charlas...	Vinculado ao Plan Proxecta			X

Observacións:

Todas elas axudan a potenciar a motivación, a comprensión e a aprendizaxe. Permiten a socialización, a creatividade e descubrir habilidades do alumnado fóra do ámbito escolar, ademais de saír da rutina. O desenvolvemento destas actividades conleva tres fases :

- Unha preparación previa.
- Un procedemento durante a mesma na que o alumnado sobre un cuestionario que se lle ofreceu debe ir recollendo os datos.
- Unha terceira fase consistente no feed-back na clase para comprobar o adquirido.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e temporalización.
Usáronse diferentes instrumentos de avaliación.
Ao comezo da unidade infómaselle ao alumnado dos obxectivos propostos , as competencias que se van desenvolver, as actividades que se realizarán e os criterios de avaliación. avaliación.
Metodoloxía empregada
Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas.
Ao inicio de cada unidade didáctica realízase unha introdución sobre o tema e actividade de recoñecemento e activación dos coñecementos previos do alumnado ao respecto.
Os contidos e actividades de cada unidade didáctica parten dos coñecementos previos do alumnado, vinculándose aos seus intereses e necesidades e favorecen a construción progresivamente autónoma de novas aprendizaxes.
As actividades propostas son variadas en canto á súatipoloxía e sistema de traballo (individual, por parellas, en pequeno grupo, en gran grupo) favorecendo a adquisición das competencias clave.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Secunciáronse de maneira adecuada as unidades didácticas.
Empregáronse recursos e materiais didácticos variados (impresos, dixitais, audiovisuais, aplicacións informáticas de carácter educativo...).

Medidas de atención á diversidade

Levóronse a cabo medidas de reforzo educativo dirixidas ao alumnado con dificultades de aprendizaxe propondo novas que faciliten a adquisición dos obxectivos non acadados.

Descrición:

Os indicadores de logro arriba enumerados pretenden avaliar a planificación, o proceso de ensino e a práctica docente. Recolleranse os datos en táboas de observación ao rematar o curso académico indicando as propostas de mellora e teranse en conta os resultados para cursos posteriores, modificando aqueles aspectos que non acadaron unha cualificación positiva.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Farase un seguimento da programación e da práctica docente a través da aplicación Proens e os resultados serán recollidos nas actas de departamento. Para a avaliación do proceso de ensino, empregaranse os indicadores de logro recollidos na programación e tamén se terá en conta o seguimento das unidades didácticas (sesións previstas, graos de cumprimento...).

Finalmente, nas memorias de final de curso aparecerán recollidas as propostas de mellora, se fosen necesarias, para poñer en práctica nos cursos sucesivos.

9. Outros apartados